

Quadrifolia

Jaargang 23, nr. 1 – januari 2011

Afd. Deventer

Nieuwjaarsbijeenkomst

Zondag 9 januari 2011.

Nieuwjaarsbijeenkomst bij Koos Anema.

Tijd: 14.00 uur

Vandaag houden we weer eens een gezellige huiskamerbijeenkomst in Almen. Vanaf 14.00 uur is er open huis aan de Blauwedijk 12. Bij goed weer maken we rond 15.00 een kort ommetje om een frisse neus te halen en vervolgen daarna ons samenzijn.

Mocht je van plan zijn een bijdrage te leveren aan de feestvreugde in de vorm van al of niet zelf bereide hapjes of drankjes, laat dat dan even weten. Wie problemen heeft met het vervoer kan dit van te voren melden (Almen heeft 's zondags geen openbaar vervoer). We proberen dan een oplossing te vinden.

Voor een goede voorbereiding is het wenselijk je uiterlijk woensdag 5 januari op te geven bij Koos Anema, tel. 0575 431821 of j.anema-roevelveld@hetnet.nl

Lezing Waterschap Groot Salland

Datum: donderdag 20 januari 2011

Plaats: Ulebelt, Deventer

Tijd: 20.00 uur

Spreekers: Gerrit Jan van Dijk en Hanna Jurjens

Deze enthousiaste sprekers zullen ons inzicht geven in de taken van het waterschap en wat in onze omgeving gebeurt om het water in goede banen te leiden. Juist het water maakt ons gebied zo afwisselend en aantrekkelijk voor flora, fauna en mensen. Er is ruimte om vragen te stellen.

Excursie langs de IJssel

Datum: zondag 6 februari 2011

Tijd: 9.00 uur

Vertrek- en verzamelpunt: Postiljon Motel, Deventer

Excursieleiders: Harry en Ronald Groenink

We gaan zondagmorgen 6 februari vogels kijken langs de IJssel. We vertrekken om 09.00 uur vanaf het Postiljon Hotel met de auto. Het betreft een halve dag excursie en we gaan via de Bolwerksweiden en Wilpse Klei richting Voorsterklei/ Rammelwaard bij Voorst.

Opgave bij Harry en Ronald Groenink, tel.: 06-51095815.

Leden zonder auto kunnen onbezwaard vragen of ze met een ander lid mee kunnen rijden naar een excursie of lezing, en geven daarvoor een vergoeding van 5 eurocent aan de liftgever.

Deze gewoonte is al oud en is mogelijk in de vergetelheid geraakt, vandaar nog maar eens herhaald.

Lezing Vleermuizen

Datum: donderdag 17 februari 2011

Plaats: Ulebelt, Deventer

Tijd: 20.00 uur

Tom Dekker en Mike Hirschler van de vleermuiswerkgroep Deventer van het IVN nemen u mee in de wonderlijke wereld van de Vleermuis. Een vleermuis kan op een nacht zijn lichaamsgewicht aan muggen verorberen. Een vleermuis vliegt als de beste en kan stilstaan in de lucht als een helikopter. Er zijn meer soorten Vleermuizen dan van welk ander zoogdier ook. Een heel divers beestje dus. Bij de presentatie wordt het leven van de Vleermuis toegelicht en er wordt ingegaan op de verschillende soorten. Specifiek zal ingegaan worden op de ervaringen in Deventer met vleermuisonderzoek. Een aantal van ons heeft op de dag van de Veldbiologie (10-10-10) al mogen ervaren dat Tom heel boeiend over de vleermuizen kan vertellen. Bij de boerderij van Heleen en Jopie kregen we toen uitleg over vleermuisenonderzoek en veel vleermuisenfeiten. We waren aan zijn lippen gekluisterd.

Excursie achter de Bolwerksmolen op de Wilpse Klei

Datum: donderdag 24 februari 2011.

Tijd: 14.00 uur.

Startpunt: IJsselhotel op de Worp in Deventer.

Om 14.00 verzamelen we ons voor het IJsselhotel op de Worp. Hier is voldoende parkeerruimte; we gaan nu gezamenlijk langs de Bolwerksmolen onder de A1

door en achter de daar staande boerderij beginnen we de wandeling over de zomerdijk. Op de grote plas achter de dijk zien we diverse eendensoorten, ganzen en de Grote Zilverreiger. In de uiterwaarden hopen we de Wulp te zien en afhankelijk van de temperatuur zijn de Grutto, de Kievit en de Scholekster hier ook aanwezig. De wandeling is anderhalf uur genieten van de vroege vogels in de lente. Aanmelden bij Jelle Algra, telefoon 0570-643410 of Bien Hage, tel 0570-640265.

Gewestelijke vogelexcursie Tiengemeten

Datum: 5 maart 2011

Op zaterdag 5 maart 2011 organiseert het Gewest een excursie naar het eiland Tiengemeten onder leiding van Hans Grotenhuis en Tjalling van der Meer.

Tiengemeten, het enige nog echte eiland in de Delta, is ontstaan door opslibbing van een zandplaat van ongeveer 5 hectare die in 1750 werd bedijkt. De oude maat voor ongeveer een hectare was toen "gemet", vandaar de naam Tiengemeten. Stukje bij beetje werd steeds meer land ingepolderd tot in 1850 de huidige vorm van het eiland bereikt werd.

In 1994 werd het eiland door de provincie aangewezen als natuurontwikkelingsgebied en in 1997 is Natuurmonumenten eigenaar geworden van het eiland. In 2005 is begonnen met de omvorming van het landbouwgebied tot een natuurgebied waarin de elementen weer invloed hebben. Het behoort tot de Ecologische Hoofdstructuur. Het eiland is te verdelen in drie zones: een moeras, een wildernis met paden en een gedeelte met een zorgboerderij waar op klassieke wijze land- en tuinbouw bedreven wordt. Er is een bezoekerscentrum van Natuurmonumenten en er zijn verscheidene vogelkijkhutten.

Tiengemeten is in ieder seizoen rijk aan vogels. In de winterperiode zijn dit onder andere eenden en ganzen zoals brand- en kolgans, smienten en pijlstaarten. Tiengemeten is ook populair bij roofvogels, zoals slechtvalk, buizerd en torenvalk, terwijl er ook een kans op een ontmoeting met de Zeearend is. Kortom een excursie die zowel landschappelijk als voor vogels zeer de moeite waard is. Afhankelijk van de belangstelling kunnen we de excursie splitsen in een groep vogelaars, die over het algemeen een wat kortere afstand aflegt, en een groep die wat meer van het eiland wil zien.

Tiengemeten ligt niet naast de deur, dus het is vroeg weg en laat thuis; houdt daar rekening mee. We zullen met het veer van 17.10 weer naar de vaste wal terugkeren. Meenemen: brood en drinken voor de hele dag, stevig schoeisel, wind- en waterdichte kleding en natuurlijk kijker en telescoop. Bij voor de excursie slechte weersomstandigheden gaat deze niet door.

Het is natuurlijk niet handig om vanuit afdelingen met half lege auto's naar Tiengemeten te rijden. Wanneer de afdelingen als uiterlijke opgavedatum 26 februari 2011 hanteren is de animo voor deze excursie tijdig te overzien en is, wanneer gewenst, het vervoer wat te structureren. Tijdige opgave is daarvoor wel noodzakelijk!

Deze excursie was eerder gepland op 13 november, maar door de weersomstandigheden op deze dag kon deze excursie helaas niet doorgaan. Dit tot teleurstelling van een aantal liefhebbers voor deze excursie. Voor het gewestelijk bestuur reden om deze excursie opnieuw te plannen in de hoop dat de weergoden ons dan gunstig gezind zijn. Omdat er begin maart nog een aantal wintergasten aanwezig is, zullen we de excursie nu houden op zaterdag 5 maart 2011.

We willen om uiterlijk 09.45 uur verzamelen bij de afvaartsteiger van de veerdienst naar Tiengemeten. Het adres voor routeplanner en navigatie: Nieuwendijk 1, 3284 KR Zuid Beijerland. Het vertrek van de veerdienst is 10.00 uur. Het is van groot belang tijdig aanwezig te zijn omdat de volgende afvaart pas om 11.00 uur is.

We zijn tijdens de excursiedag bereikbaar onder het volgende nummer 06 20892808 (telefoon Tjalling)

Opgave bij Ria de Oude voor 26 februari.

Excursie Nijenbeek

Datum: zondag 6 maart

Tijd: 10.00 uur

Plaats: Bomendijk te Voorst.

Parkeren: bij Bakkerij Bril, naast de rotonde richting Wilp/Apeldoorn.

Al is het nog vroeg in het voorjaar, toch kunnen we waarschijnlijk al een fijne wandeling maken over de bomendijk richting Nijenbeek. Als de winter zich pas heeft teruggetrokken, zijn er rond Nijenbeek waarschijnlijk nog heel wat wintergasten (vogels) aanwezig. En misschien komen de eerste vroege planten al uit, Maarts viooltje, Klein hoefblad en Speenkruid. Ook zouden de eerste insecten al kunnen vliegen. Maar het kan natuurlijk ook anders en wellicht kunnen we genieten van een winters landschap. We zullen in de week voor de excursie voor u de omgeving bekijken, zodat we zoveel mogelijk mooie waarnemingen kunnen garanderen.

Opgave bij: Klaske ten Grotenhuis

voorzitter@deventer.knnv.nl of 0573-401077

Algemene ledenvergadering

Datum: donderdag 17 maart 2011

Plaats: De Pompe, Wilp

Tijd: 20.00 uur

Vooraf een lezing door de stadsecoloog van Deventer, Erik Lam. Het belooft een boeiende lezing te worden over natuur in en om de stad.

Kleine excursie naar de tuin van Verwolde

Datum: donderdag 31 maart 2011

Tijd: 14.00 uur

Plaats: parkeerplaats bij Huis Verwolde (dus doorrijden tot vlak bij het huis).

Excursieleider: Koos Anema

In 2005 heeft onze afdeling voor Geldersch Landschap/Geldersche kastelen een deel van Verwolde geïnventariseerd, waaronder het park rond het huis en we verheugen ons op een hernieuwde kennismaking met deze mooie tuin. Er staan diverse bijzondere en monumentale bomen. Daarnaast hopen we al een aantal voorjaars- en stinzenplanten te zien.

Terugblik

Verslag excursie Kring van Dorth

16 september 2010

Het waaide behoorlijk toen wij bij het verzamelpunt kwamen maar het bleef droog. Het was een goede opkomst: 14 deelnemers onder de leiding van Dick en Henny. Het was echt genieten: wandelen door de mooie lanen van het landgoed van Dorth. Een waar plezier voor de ogen. De bermten waren bezaaid met allerlei paddestoelen van allerlei grootten en kleuren: de paarse Rodekoolzwam, de rode met witte stippen Vliegenzwam, de knalrode Stevigebraakrussula, de gele Stekelzwam, de Grijsgroene melkzwam, het Zeemkleurig hazedor, de Zwarte kluiwzwam, de citroengele Heksenboter, de bloedkleurige Biefstukzwam.

Het was ook een plezier voor de neus: radijsgeur van een Gewoon elfenschermpje, bleekwatergeur van een Chloormycena, geraniumgeur van de Pelargoniumgordijnzwam, zonder de minder aangename geur van de Grote en de Kleine stinkzwam te vergeten. Er moest een boek geraadpleegd worden voor een nog onbekende die onder de hazelaars schuilde: de Vuurmelkzwam? Gelukkig was er een dappere vrijwillige fijnproever om er een hapje van te nemen. Brandt in de mond? Ja, dus ... de Vuurmelkzwam. Een mooie vondst en een mooie gezellige middag.

Lezing Altai gebergte in Siberië door Mike Hirschler en Ronald Groenink

21 oktober 2010 in de Ulebelt.

In de Ulebelt keken en luisterden 15 deelnemers naar Mike en Ronald. Ze vertelden over hun reis naar het Altaigebergte, op de grens van Rusland, Kazakstan, Mongolië en China. De dochter van Mike nam deel aan de reis. De naturreis was voornamelijk gericht op vogels, maar planten en vlinders werden niet overgeslagen en vooral het landschap met zijn oneindige vlaktes werd goed in beeld gebracht. Vooraf vroeg de voorzitter voor welk aspect van het gebergte de reizigers waren gegaan en ze noemde een aantal op. Tijdens de presentatie bleek wel dat vooral het

landschap, buiten de nederzettingen en de landbouwgronden geheel ongerept, vaak in beeld kwam. Natuurlijk ontbraken ook de vogels niet. Van de Kleine Roodborst Nachtegaal tot een Monniksgier en een Adelaar kwamen in beeld. En niet te vergeten de Oeraluil, geheel in de achtergrond opgaand.

De rivier de Ob, die naar het noorden stroomt en uitmondt in de Poolzee, was buiten de oevers getreden en overal waren delen van het land overstromd. Dat kwam zelden voor in het gebied. Het hinderde de reisgenoten enigszins. Ondanks dat was het vrij warm en zeker omdat er goed beschermd moest worden tegen muggen en ander ongedierte.

De reis was prima verzorgd door de organisatie Central Asian Birding, ook al was een enkel hotel wat bouwvallig. Aan de huizen in diverse dorpen te zien werd er veel armoede geleden. De ontwikkeling van het gebied komt niet op gang en wellicht mede daardoor is het land nog "maagdelijk", zijn de rivieren "smaragdgroen", de witte meren vol gletsjerwater en zijn er weinig mensen aanwezig, behalve in dit geval acht reizigers die genoten van de wijsheid en de natuur. En wij weer van hun mooie verhaal.

Lezing Costa Rica door Harry Weimer

18 november 2010.

Harry had een mooie diapresentatie via de computer voorbereid. Het onderwerp: vogels en kikkers van Costa Rica, waar het leven nog puur is. (Pura vida).

Het eerste deel van zijn verhaal ging over de verschillende gebieden in het land, over de Indiaanse bevolkingsgroep en Harry liet een aantal landschappen zien met daarbij behorende planten en dieren. O.a. zagen we een otter, mooie vlinders, een walvis en dolfijnen.

Costa Rica ligt in het zuidelijke deel van Midden-Amerika. Het klimaat is tropisch, warm met veel neerslag. Er zijn veel oerwouden in het land en het wordt het groenste land van M-A genoemd. Een mooie foto van een Luiaard en een Gordeldier deden een "Ohh" geroep weerklinken.

Daarna waren de vogels aan de beurt. Er zijn meer dan 800 soorten in het land. We bekeken foto's van kolibri's, toekans, ijsvogels, reigers, ara's, gieren en roofvogels. Van de Kwetsal had Harry ook een plaat, zeer bijzonder, omdat het de nationale vogel van het land is. Allemaal prachtig gekleurd, groen, geel, rood, blauw. Er werd waardierend geroepen hoe mooi het was.

Na het mapje vogels kwamen de kikkers aan de beurt. Er zijn 180 soorten in C R. Natuurlijk veel gifkikkertjes, de meeste niet groter dan 4-5 cm. Maar wat een kleuren! Harry vertelde dat de groep reizigers er 's avonds een aantal keren met zaklantaarns op uit was getrokken om kikkers te fotograferen. Dat was goed gelukt.

Als laatste foto zagen we Harry heerlijk in een hangmat langs een strandje liggen, dus uitrusten kun je eveneens in Costa Rica, een land dat de moeite waard is om te bezoeken.

Gelukkig waren er 19 aanwezigen die dit moois aanschouwden in de Ulebelt.

Excursie Letteler Leide

7 augustus 2010

Excursieleider: Hans Grotenhuis

De Letteler Leide stroomt door het Oostermaat. Op deze mooie zaterdagochtend maakte Hans Grotenhuis ons deelgenoot van het resultaat van het veranderproject dat Stichting IJssellandschap en Waterschap Groot Salland dit jaar hebben afgerond. Doel van het project was een natuurlijker karakter te geven aan deze watergang. De oevers zijn verflauwd afgegraven en zullen nu jaarlijks gemaaid worden. De akkers zijn uit het agrarisch gebruik gehaald en het huidige grasland wordt nu 2 keer per jaar gemaaid. Ook is er een poel gegraven.

De monitoring van de flora, door de inventarisatiegroep van de KNNV, wordt in 2 rondes per jaar uitgevoerd, namelijk één ronde in juni en één in juli. Er zijn tien PQ's, aangelegd op hoge en op

lagere/nattere delen. De kleinste is 8x6 m² en de grootste 9x8 m².

Het gebied zag er al goed uit, zowel in het water als er omheen. Leuk om te ervaren dat er zo kort na de ingrepen al zoveel bijzondere soorten te vinden zijn. We vonden meerdere (bijzondere) zegges, zoals: Hoge cyperzegge, Pilzegge en Dwergzegge. Verder o.a. Waterpunge, Egelboterbloem, Moerasdroogbloem, Borstelbies (een pionierssoort), Gevleugeld hertshooi, verschillende russen, zoals Lidrus en Zomprus. De Akkermunt zorgde voor een aangename geur. Niet te verwarren met de Watermunt, die wat grotere bloemen in de bladoksels heeft en minder aangenaam ruikt. In het water werd ondermeer Doorgroeid fonteinkruid gevonden, Kranswier en een Driedoornig stekelbaarsje. Ook op insectengebied viel er genoeg te beleven. Zo vloog de Bandheidelibel voorbij en zagen we een wespenspin met in zijn web het kenmerkende witte zigzag trapje.

Het was een zeer geslaagde excursie met dank aan Hans voor zijn uitleg over het gebied en aan Hans en Koos voor het altijd weer geduldig en enthousiast delen van de kenmerkende eigenschappen van de verschillende soorten, met de deelnemers van de excursie.

Nederlandse naam	genoemde kenmerken/ bijzonderheden
Flora	
Akkerdistel	
Akkermunt	groeit op hogere, iets drogere delen; grote eindbloem; hele kleine bloemen in bladoksels; kleiner blad; aangename geur
Beklierde bastaardwederik	
Borstelbies	pionier
Canadese fijnstraal	
Doorgroeid fonteinkruid	blad zit zodanig rond stengel dat het lijkt alsof stengel door blad heen groeit
Duizendblad	
Dwergzegge	
Echte koekoeksbloem	
Egelboterbloem	ovaal tot lancetvormig blad
Gevleugeld hertshooi	
Grasmuur	
Grote waterweegbree	
Hoge cyperzegge	
Kale jonker	
Klein streepzaad	
Kranswier	sporenplant
Kruipend zenegroen	
Lidrus	
Liggend hertshooi	
Moerasdroogbloem	
Moerasroklaver	
Pilzegge	
Pitrus	gladde stengel (Biezenknoppen heeft duidelijke, ruwe ribben aan de stengel)
Slanke waterkers	zaad in 2 rijen in de zaadlijst
Smalle waterpest	
Tijmereprijs	
Veldbeemdgras	
Watergentiaan	
Watermunt	grotere bloemen in de bladoksels; minder aangename geur dan Akkermunt
Waterpunge	
Wolfspoot	
Zomprus	
Fauna	
Bandheidelibel	roodbruine band op vleugeluiteinden
Doodgraver	
Landkaartje	
Wespenspin	wit zigzagvormig trapje in web
Poelslak	
Driedoornig stekelbaarsje	

Verslag van de excursie op de Kieftskamp

Zondag 26 september 2010. O.l.v. Koos Anema. Voor de excursie op dit mooie landgoed kwamen 12 leden van de vereniging. Bovendien was het weer prima, 's morgens nog wat mistig, maar later op de ochtend kwam er een warme zon door.

Koos stelde voor te beginnen op de laan naar het huis, daar zouden vast wel paddenstoelen staan. Ze wist niet dat het er zoveel zouden zijn, anders was ze misschien niet zo enthousiast geweest met het voorstel. Er werd druk gezocht en verschillende namen gingen over de tong. De aardigste vondst was wel de Roodschubbige gordijnzwam, een soort die in 1996 als bedreigd, in 2008 als kwetsbaar op de rode lijst wordt vermeld.

De soort komt voor onder beuken, vooral beuken in een omgeving waar de strooisellaag heel dun of niet aanwezig is en waar mossen de kans krijgen. In de omgeving staan vaak ook andere bijzondere soorten die we ook vonden. Gele stekelzwam, Beukenridderzwam, Pelargonium gordijnzwam. De Gele stekelzwam is ook een rode lijstsoort (kw). Onder dezelfde beuken vonden we meer algemene soorten als de Amethystzwam, Grijsgroene melkzwam, Gele knolamaniet, Beukenrussula.

Een paar aardige planten in deze laan zijn: Muurhavikskruid en Hengel.

Na ongeveer 5 kwartier waren we op de laan uitgekeken en konden we het bos in, we gingen een rondgang maken om het landhuis.

Ook hier weer veel waarnemingen van paddenstoelen en planten. Enkele planten die we wat nader bekeken: Waterpeper (proeven), Muursla en Akkerkool (verschil in bladvorm), Heggeduizendknoop (glanzend zaad) en later Schaafstro. De laatste plant behoort tot de Paardenstaartfamilie. Hij komt op enkele plaatsen in de Achterhoek en Deventer voor. De plant is tamelijk zeldzaam in Nederland, maar kan plaatselijk in grote hoeveelheden voorkomen. De naam Schaafstro of Schuurbies slaat op het gebruik dat men maakt van de ruwe kiezelige stengels als polijstmiddel. In de Ecologische flora deel I blz. 23 staat een uitgebreide beschrijving van deze plant.

Ook zagen we twee zeer grote Biefstukzwammen, genoeg voor de helft van onze KNNV-leden. In het bos stond een Spitsschubbige parasolzwam, ook niet zo algemeen, en op een liggende stronk een Korianderzwam, moest naar Venkel ruiken.

Na een korte koffiestop wandelden we verder door weer een mooie laan met veel beuken, aan het einde had Koos een verrassing in de vorm van Eekhoortjesbrood met Vliegenschwam. Hier hadden zij en Dick bij het voorwandelen de Kleine ijsvogelvlieder gezien, heel bijzonder, want die is, zo

laat in het jaar, maar zelden meer te zien. Meestal zijn de laatste waarnemingen rond begin augustus. Bijna bij de auto, langs de geasfalteerde weg vonden we onder beuken in een weiland nog grote groepen Witte bundelridderszwammen.

Al met al een prachtige wandeling met enthousiaste deelnemers. Koos werd natuurlijk bedankt voor haar inzet en het slagen van de excursie.

Actueel

KNNV Reizen en Kampen

Elk jaar organiseren de Reiscommissie (ARC) en de Kampeerreiscommissie (AKC) reizen en kampen naar verschillende bestemmingen.

De reizen zijn geheel verzorgd, men gaat bijvoorbeeld met een bus of kleine busjes op reis en hoeft niet te zorgen voor eten/drinken etc. De bestemmingen zijn altijd naar rijke natuurgebieden in binnen- of buitenland. Verschillende leden van onze afdeling kennen deze reizen en zullen die van harte aanbevelen bij anderen.

De kampeerreizen zijn zelfverzorgend, dat wil zeggen dat je zorgt voor je eigen kampeermiddel en voor je eigen onderhoud wat betreft eten/drinken. Ter plaatse worden excursies georganiseerd door een of meer excursieleiders. 's Avonds worden de excursie voor de volgende dag voorgelegd en worden er korte verslagen van de afgelopen dag gegeven. Het is leerzaam, gezellig en heel fijn om allerlei mensen te ontmoeten met dezelfde belangstelling, de sfeer is meestal uiterst gemoedelijk en verder ben je vrij om te doen wat je graag wilt. Zelf zijn Herman en ik al 16 jaar meegegaan en elk jaar zien we weer uit naar

een gezellig “kamp” in een mooie omgeving met leuke mensen.

Meer informatie is te vinden op de site van de KNNV, waar je via REIZEN komt bij zowel de reizen als de kampeerreizen. Zie verder Natura nr.4 waar een stukje in staat over kampeerreizen. Als iemand meer wil horen van ons, kan dat via de mail: voorzitter@knnv.deventer.nl

NL in Beeld

De laatste decennia is er erg veel veranderd in het Nederlandse landschap en de volgende decennia zal dat proces zich nog sneller voltrekken. Die verandering is een autonoom proces. Het is de resultante van de invloeden van economische activiteiten op hun omgeving. Er worden wegen aangelegd, Vinex-wijken gebouwd en het gras wordt steeds vroeger gemaaid, terwijl veel koeien meer in de stal dan in de wei verblijven. Een deel van die veranderingen kun je door vergelijking van topografische kaarten en door statistieken vaststellen. Maar een belangrijk deel van die veranderingen krijg je zo niet helder.

Je kunt die veranderingen vastleggen door het landschap met enige regelmaat te fotograferen. Streetview van Google fotografeert op grote schaal, maar die opnamen betreffen niet het landschap, maar de zijkant van verharde wegen. Voor kleinere gebieden heeft men meermalen foto's over een

langere periode gemaakt. Als je die foto's ziet, dringt pas goed tot je door hoe snel die veranderingen zich voltrekken. Die veranderingen hebben grote invloed op het voorkomen van planten en dieren.

Daarom heeft de stichting Saxifraga (www.saxifraga.nl) besloten om het project NL in Beeld te starten. De bedoeling is om van elk kilometerhok in Nederland ten minste drie foto's te maken volgens een gestandaardiseerde methode. Deze verzameling foto's zal het mogelijk maken om kwantitatief vast te stellen hoe het Nederlandse landschap er nu uit ziet. Als zo'n project over tien of twintig jaar wordt herhaald, is de ontwikkeling van de veranderingen in principe eenvoudig te analyseren. Bovendien kan iedereen zien hoe Nederland er nu uit ziet. Het project is overlegd met SOVON en De Vlinderstichting. Zij willen op dit punt samenwerken met Saxifraga, zodat het gezamenlijke materiaal voor een analyse van het landschap voor een eventuele volgende verspreidingsatlas kan worden gebruikt. Alle foto's

worden overigens op een website geplaatst en zijn voor iedereen toegankelijk en vrij te gebruiken. Het gaat hier om een groot project, dat alleen met de hulp van veel fotografen uitvoerbaar is. Fotografen is populairder dan ooit. Wij gaan er dan ook van uit, dat het mogelijk moet zijn om enkele honderden fotografen in Nederland te enthousiasmeren om mee te doen aan dit project. In dat geval zal na verloop van enkele jaren het project uitgevoerd zijn. Iedereen die een camera kan hanteren, kan aan dit project meedoen. We hebben een protocol opgesteld en er zijn digitale topografische kaarten van 1 : 25.000 beschikbaar. Als je je uitgedaagd voelt om aan dit baanbrekende project mee te doen, kun je een mailtje sturen naar saxifraga@planet.nl

Jan van der Straaten
Stichting Saxifraga

Raadsel opgelost!

In de *Quadrifolia* van 2007 (jaargang 21, nr 4, pag.8) schreef ik een stukje over een vreemde waarneming op onze excursie naar de vistrappen bij Bathmen. We zagen daar merkwaardige staken in het water, die nog het meest leken op bladstelen zonder bladschijf en vermoedelijk afkomstig waren van het Pijlkruid. We kwamen tot de conclusie dat één of ander dier de bladeren had afgevreten, maar welk dier? Op de excursie naar de Wieden van zondag 12 september j.l. ontdekten we het antwoord. De excursieleider van Natuurmonumenten wees ons op een gegeven moment op de bladschijfloze stengels van Pijlkruid en vertelde dat zwanen gek waren op dit groen en de bladen massaal afvraten.....

Koos Anema

Verenigingszaken

Van de Voorzitter

Wat waren we blij met de ruim 50 deelnemers aan onze estafette-wandeling op 10 oktober. Het weer werkte geweldig mee en om 10 uur konden we met 38 leden en niet-leden onze excursie op landgoed De Bannink houden. Om 11 uur waren er nog eens 12 deelnemers, waarvan 2 kinderen. Van onze leden hebben zich 11 mensen ingezet om er een geslaagde dag van te maken en ik moet zeggen dat dat gelukt is. Hartelijk dank Bob, Herman, Dick, Koos, Bien, Hans, Harry, Tom, Jeanne en Ria, het wordt gewaardeerd. Aan het eind van de wandeling hebben zich 3 nieuwe leden opgegeven, Bob zal hun namen in de convo vermelden.

Was 10 – 10 een hoogtepunt, meteen daarna kwam er een domper toen de lezing van Mike en Ronald over hun reis naar het Altaigebirge door slechts 14 leden werd bezocht. En ook de wandeling op Voorstonden leverde slechts 7 belangstellenden op. De excursie naar het Zandbeltermolenbos ging door te weinig deelname niet door. Ik hoop dat de komende lezing en de volgende excursies op meer belangstelling mogen rekenen. Het zou fijn zijn te horen waarom mensen zich (misschien?) niet meer aangetrokken voelen tot het programma of ligt daar niet de oorzaak? Aan de natuur in deze herfst hoeft het niet te liggen. De kleuren zijn nu prachtig en er zijn heel wat soorten paddenstoelen gevonden, jaartal en kranten hebben hierover gemeld.

De commissie die ons excursieprogramma mee voorbereid is uitgedund. Koos Anema, natuurlijk al heel lang actief voor onze afdeling, heeft besloten te stoppen met haar bijdrage, evenals Henny Wassens, die door privé omstandigheden er geen tijd meer in kon steken. Via deze weg wil ik Koos en Henny bedanken voor hun bijdrage aan de commissie, ze hebben er tijd en energie in gestoken waar we heel blij mee zijn. We zoeken nu natuurlijk wel versterking van ons groepje dat de lezingen en de excursies voorbereidt. Een kans dus om invloed te krijgen op het programma.

Van Hans kregen we een enorm teleurstellend bericht dat het Waterschap in de Slenk door een uitvoerend bedrijf dat werkt met zwaar materieel het maaisel heeft afgevoerd, wat onherstelbare schade aan de grond heeft aangericht. Hans was terecht furieus, zoveel werk en inzet en door een onnodige fout veel vernield. Onbegrijpelijk. Het toeval wil dat het Waterschap op 20 januari een lezing zal houden voor de afdeling, een reden om eens te horen hoe Waterschappen werken en vragen te stellen, o.a. over beheer. Op 17 februari houden Tom Dekker en Mike Hirschler een lezing over vleermuizen. Zij zijn beiden lid van de Vleermuizenwerkgroep van het IVN Deventer. Wie Tom op 10 oktober heeft gezien en gehoord, zal zeker willen komen. Op 17 maart is onze ledenvergadering. Vooraf aan de vergadering geeft Erik Lam, stadsecoloog te Deventer een lezing over de inhoud van zijn werk. Erik is een drukbezet man, hij heeft echter een moment kunnen vinden om onze KNNV afdeling het een en ander over stadsecologie te vertellen. We hopen op veel belangstelling.

Ik wens ieder weer fijne dagen in december en een voorspoedig 2011. We kunnen elkaar in januari bij Koos op de Nieuwjaarsbijeenkomst ontmoeten voor de goede wensen.

Klaske ten Grotenhuis

Agenda voor de ledenvergadering van de KNNV afdeling Deventer

op donderdag 17 maart 2011, 20.00 uur in de Ulenbelt

- 1 Opening
- 2 Notulen van de ledenvergadering van 19 maart 2009
- 3 Ingekomen stukken en mededelingen
- 4 Jaarverslag van de secretaris
- 5 Jaarverslag van de penningmeester
- 6 Verslag van de kascommissie
- 7 Benoeming nieuwe kascommissie
- 8 Uit het landelijk en gewestelijk overleg
- 9 Programmacommissie
- 10 Rondvraag
- 11 Sluiting

Bij punt 5:

Omdat de kopij ruim voor het einde van 2010 bij de redactie en de drukker moet zijn, kunnen de jaarverslagen van secretaris en penningmeester niet in deze Quadrifolia worden opgenomen. Beide verslagen worden op de ledenvergadering ter inzage gelegd. Mocht u eerder inzage willen hebben in de jaarverslagen, meld u dit per E-mail, dan kunnen wij ze u toesturen als de verslagen klaar zijn.

Bij punt 9: De programmacommissie helpt bij het voorbereiden van onze activiteiten. Koos Anema en Henny Wassens stoppen ermee. We zoeken dus nieuwe mensen.

Het jaar 2010 KNNV Deventer

Er zijn 90 stamleden en 20 huisgenootleden. Vorig jaar waren dat er respectievelijk 92 en 18.

· Overleden: de heer Piepenbroek
· Opgezegd: mevrouw Van de Klashorst, de heer Röthengatter, mevrouw Ladiges, mevrouw Van de Belt, de heer Kloosterhuis,

Nieuwe leden: de heer en mevrouw Nijssen, mevrouw Van de Ven, mevrouw Koeslag, de heer en mevrouw Verwey, mevrouw Somhorst, de heer Dieker.

We hebben ons ingespannen er nieuwe mensen bij te krijgen. Zo hebben we met een kraam gestaan op het oogstfeest van de Ulenbelt in september (één persoon heeft er ter plekke het aanmeldingsformulier ingevuld) en heeft onze nieuw aangestelde PR-functionaris Bien veel werk gemaakt van de publiciteit rondom de dag van de veldbiologie (10-10-10). Na de excursie hebben zich drie nieuwe leden opgegeven.

Het bestuur bestond dit jaar uit:

- Klaske ten Grotenhuis, voorzitter
- Bob Maks, penningmeester
- Ria de Oude-de Wolf, secretaris
- Paul Winkelman, lid
- Nienke Dijkstra, Bien Hage en Claire van Norel vervullen samen de taak van natuurhistorisch secretaris. Zij zijn alle drie nieuw in functie en het is even wat zoeken geweest hoe de taken het best verdeeld konden worden, maar dat gaat steeds soepeler. Bien vertegenwoordigt bovendien de afdeling in het gewest.

Het programma wordt mede voorbereid door een werkgroep, bestaande uit Koos, Henny en Ronald.

- Er zijn vier bestuursvergaderingen geweest.
- Dit was het jaar waarin de afdeling eigen statuten zou krijgen. Vorig jaar waren hiervoor al twee extra ledenvergaderingen geweest. De procedure heeft lang geduurd en veel energie gekost doordat we ons aanvankelijk niet konden vinden in de handelwijze van de notaris die door het LB benaderd was. Uiteindelijk is de kwestie toch naar tevredenheid geregeld. De statuten noopten tot een herziening van het Huishoudelijk Reglement; ook dit is in inmiddels goedgekeurd door de ledenvergadering.
- Bij de 'normale' ledenvergadering op 19 maart waren 18 leden aanwezig.

- De afdeling heeft dit jaar geen groot inventarisatieproject uitgevoerd, maar wel op kleinere schaal een bijdrage geleverd. Zo heeft een aantal leden in de zomer op de Wilpse klei planten geïnventariseerd op verzoek van Cor Heidenrijk, die er weidevogels beschermt. Bij de familie Remerie in Halle is gekeken welke planten op hun terrein stonden en enkele mensen hebben meegedaan aan het monitoren van de Lettelerleide, waarbij Hans Grotenhuis namens de afdeling actief is. Dit laatste project zal nog enige jaren doorgaan.

- Hans Grotenhuis treedt nog bij verschillende andere gelegenheden op als vertegenwoordiger van de afdeling. Zo is hij lid van de klankbordgroep voor Natura 2000 in de Sallandse Heuvelrug en de Gorsselse Heide. In maart heeft hij gereageerd op het concept-bestemmingsplan voor het buitengebied van Deventer. Op voordracht van de afdeling is hij in maart benoemd tot lid van de Adviesraad Natuur en Milieu, waarin hij op persoonlijke titel zitting heeft.

- Het programma van lezingen en excursies zag er als volgt uit:

Lezingen op donderdagavond

11 februari Cor Heidenrijk over bescherming van weidevogels op de Wilpse Klei, i.s.m. IVN; 11 aanwezigen

18 maart Ronald Groenink over het ooievaarsstation in Gorssel (na de ledenvergadering); 18 aanwezigen

21 oktober Ronald Groenink en Mike Hirschler over het Altai-gebergte in Siberië, 15 aanwezigen

18 november Harry Weimer over Costa Rica

Kleine excursies op donderdag

21 januari 2010 Friezenberg o.l.v. Eefke van Schaik; 9 deelnemers

18 februari Grote Veld Lochem o.l.v. Riki Webbink; afgelast

25 maart Huize Voorst o.l.v. Jitske Karssenberg; 15 deelnemers

8 april Ossenwaarden o.l.v. Ronald Groenink; 9 deelnemers

29 april Moespotleide op landgoed De Hoek o.l.v. Henny Wassens en Dick Steenstra; 9 deelnemers

3 juni tuin van Anne Sauter in Klarenbeek o.l.v. Henny Wassens en Dick Steenstra; 11 deelnemers

19 augustus vistrappen Bathmen o.l.v. Nienke Dijkstra

16 september landgoed Dorth o.l.v. Dick Steenstra en Henny Wassens

28 oktober Zandbeltermolenbos o.l.v. Eefke van Schaik en Claire van Norel; afgelast

11 november Joppe o.l.v. Koos Anema

Lange excursies op zondag

31 januari Ooijpolder o.l.v. Ronald Groenink; afgelast

28 februari Ossenwaarden en Stadslanden Deventer o.l.v. Dick Steenstra; afgelast

28 maart Bekendelle en Dillingbeek o.l.v. Koos Anema; 16 deelnemers

25 april Hackfort o.l.v. Koos Anema; 8 deelnemers

9 mei vogels op het industrieterrein van Deventer o.l.v. Ronald Groenink

30 mei ooievaarsstation Gorssel o.l.v. Ronald Groenink

20 juni Reestdal o.l.v. Dick Steenstra, i.s.m. IVN; 12 deelnemers

27 juni terrein van de familie Remerie in Halle o.l.v. Nienke Dijkstra; 15 deelnemers

7 augustus (een zaterdag) Letteler Leide o.l.v. Hans Grotenhuis

22 augustus Kootwijkerzand o.l.v. Paul Winkelman

12 september Vollenhove en omgeving o.l.v. Nienke Dijkstra

26 september Kieftskamp bij Vorden o.l.v. Koos Anema

10 oktober publieksexkursie op De Bannink o.l.v. Bob Maks, i.s.m. IVN en de Bomenstichting. De dag van de veldbiologie op 10-10-10 startte er om 10 uur een wandeling voor iedere belangstellende en om 11 uur de tweede. In een estafette-opzet vertelden gidsen ieder hun verhaal (Klaske, Herman, Bob, Koos, Bien, Dick, Bob, Hans, Tom). Er waren 10 leden van de organiserende verenigingen aanwezig en in totaal ruim 30 niet-leden.

24 oktober Voorstonden o.l.v. Herman en Klaske ten Grotenhuis

7 november Zonnebergen o.l.v. Harry Groenink

- Op 14 januari hielden we de nieuwjaarsbijeenkomst, waar Ronald onze vogelkennis testte door quizvragen. Dat was zeer bevorderlijk voor het onderlinge contact, want er is heel wat 'samengewerkt' door de aanwezigen. Na afloop waren er prijsjes voor de winnaars.

- Eind januari en gedurende de maand februari waren de weersomstandigheden zo ongunstig dat er drie excursies moesten worden afgelast. Het aantal deelnemers is door de jaren heen tamelijk constant.

- We proberen lezingen en excursies of andere activiteiten op elkaar af te stemmen. Zo kwam uit de lezing van Cor Heidenrijk een inventarisatieproject voort, vormde het verhaal over het ooievaarsstation een eenheid met het

bezoek en was het bezoek aan het terrein van de familie Remerie de opmaat voor een inventarisatieproject. Ook het grotere inventarisatieproject op de Letteler Leide werd ingeleid met een excursie.

Een kamp is er dit jaar niet geweest. Verder zijn we niet doorgegaan met Natura 2000.

- De samenwerking met het IVN verloopt goed. Er zijn plannen om enkele afspraken te verduidelijken en schriftelijk vast te leggen als het vrijwel geheel nieuwe bestuur van de IVN voldoende ingewerkt is. Ook met de Ulenbelt onderhouden we goede contacten. Aan de publiekswandeling van 10/10/10 werkten IVN en de Bomenstichting mee.

- De geplande gewestelijke excursie naar Tiengemeten op 13 november is vanwege het slechte weer uitgesteld tot 5 maart 2011.

november 2010

Ria de Oude-de Wolf,

secretaris

Van de Penningmeester

Zoals gewoonlijk verzoekt de penningmeester u in januari uw contributie voor het komende verenigingsjaar over te maken. U bespaart de vereniging veel rompslomp als u dit inderdaad tijdig doet. U krijgt hierover verder geen bericht en evenmin een acceptgiro.

Het lidmaatschap bedraagt over 2011 € 28,50 en voorhuisgenootleden € 12,50. Wilt u het verschuldigde bedrag voor 1 maart 2011 overmaken op het rekeningnummer van de Triodosbank: 78.67.10.438, t.n.v. KNNV afd. Deventer te Deventer.

Bob Maks, penningmeester van de KNNV afdeling Deventer, telefoon: 0570 - 610266

Colofon

KNNV in vogelvlucht

Zondag 9 januari 2011.

Nieuwjaarsbijeenkomst bij Koos Anema.

Donderdag 20 januari 2011

Lezing Waterschap Groot Salland

Zondag 6 februari 2011

Excursie langs de IJssel

Donderdag 17 februari 2011

Lezing Vleermuizen

Donderdag 24 februari 2011

Excursie achter de Bolwerksmolen op de Wilpse Klei

Zondag 5 maart 2011

Gewestelijke vogelexcursie Tiengemeten

Zondag 6 maart 2011

Bomendijk Voorst

Donderdag 17 maart 2011

Algemene ledenvergadering met lezing van stadsecoloog Erik Lam

Donderdag 31 maart 2011

Kleine excursie naar de tuin van Verwolde

Sluitingsdata voor kopij

Numer 2 verschijnt eind maart 2011.

Kopij dient voor 15 februari te worden ingeleverd bij

Bien Hage, Havikshorst 33, 7414 HR Deventer,

jacvs@xs4all.nl

KNNV afd.: Deventer

Secretaris: Ria de Oude-de Wolf,
Hemeltjenskampweg 5, 7431 CB Diepenveen;
secretaris@deventer.knnv.nl

Penningmeester en ledenadministratie:

Bob Maks, De Heuvel 34, 7413 AX Deventer
0570-610266, penningmeester@deventer.knnv.nl
Triodosbank, 78.67.10.438, t.n.v. KNNV afd.
Deventer te Deventer.

Jongeren tot 25 jaar die lid worden van de KNNV betalen in 2010 € 16,- per jaar. Zij kunnen zich aansluiten bij de Landelijke Jongeren van de KNNV (tussen 20 en 33 jaar). De LJ vraagt € 4,50 extra contributie voor haar activiteiten. Informatie op www.knnv.nl/lj

Smalbraak
NOTARISSEN

gewoon goed geregeld